

Erfinrichtingsschets

Veenweg 10

Rhenen | gemeente Rhenen

oktober 2016

Erfinrichtingsschets

Veenweg 10

Rhenen | gemeente Rhenen

oktober 2016

Opdrachtgever

H. van Paassen, DORPenLANDadvies, Ede

Auteur

Janneke Hoenselaars

LANDplus | cultuurhistorisch advies

Sumatraplein 21, Nijmegen

M 06 127 128 23

janneke@landplus.nl

www.landplus.nl

I nleiding

In het Binnenveld ligt de RVR-ontstaanslocatie Veenweg 10. De locatie is kadastraal bekend onder de nummer RNN01, K682 en K1330. Het oppervlak van de locatie bedraagt 10.819 m² (bron: ESRI). Recent is het merendeel van de agrarische opstallen op het perceel gesloopt. Het woonhuis en een schuur staan nog op het perceel. De schuur zal op termijn worden gesloopt en maakt plaats voor een klein bijgebouw. Toekomstige bouwmogelijkheden worden benut op een tweetal locaties in Achterberg en Elst.

Om te komen tot een optimale inrichting van het onbebouwde erf is LANDplus | Cultuurhistorisch advies uit Nijmegen gevraagd een globale erfinrichtingsschets voor de locatie te maken. De locatie ligt op een gevoelige plek, nabij het Binnenveld in het landschap van De Meent.

Bij het maken van de globale erfinrichtingsschets is gebruik gemaakt van het rapport 'Kwaliteitsgids Utrechtse landschappen, deelkatern Gelderse Vallei' (OKRA, 2011). Het doel van de kwaliteitsgids is het concreet maken van de kernkwaliteiten van de Utrechtse landschappen. Bovendien biedt het inspiratie en houvast voor het omgaan met ontwikkelingen.

Voordat er een erfinrichtingsschets gemaakt kan worden is er in voorliggende notitie aandacht besteed aan de historische ontwikkeling van de locatie e.o. Een historische kaartenreeks visualiseert de ruimtelijke ontwikkeling van de locatie. Daarbij wordt aandacht besteed aan de landschappelijke ontwikkeling, de ontwikkeling van structuren en bebouwing op de locatie en in de directe omgeving. Op basis van deze historische analyse worden suggesties gedaan hoe er omgegaan kan worden met de inrichting van het erf. De globale erfinrichtingsschets visualiseert deze mogelijkheden.

H istorie

•

•

•

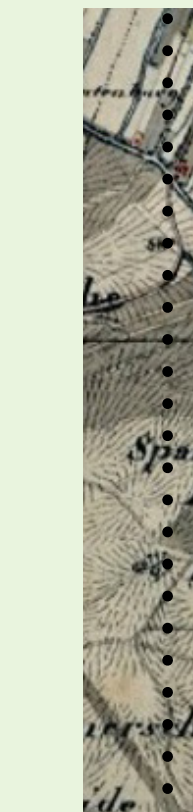
•

•

•
•
•
•
•
•

•

•
•
•
•
•
•

•

•

Locatie Veenweg 10

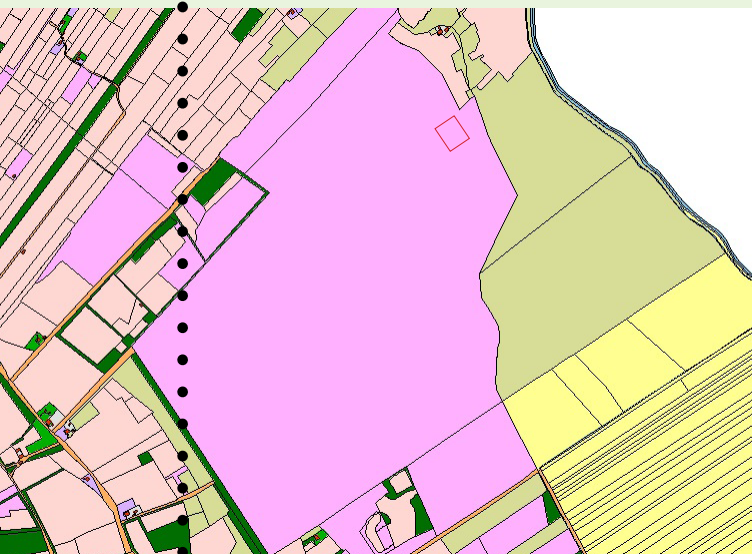
1811-1832 | Op deze kaart is het grondgebruik aan het begin van de 19^e eeuw goed te zien. Het grote gebied is in gebruik als heide (paars), de smalle stroken ten noorden en zuiden van het heidegebied zijn in gebruik als bouwland. Ten oosten bevinden zich graslanden nabij de Grift. Het grote heidegebied is in bezit van 'de stad Rhenen' en wordt De Meent genoemd.

1830-1850 | De locatie ligt op De Meent (= Algemene term die vroeger gebruikt werd voor een onverdeelde gemeenschappelijke weide).

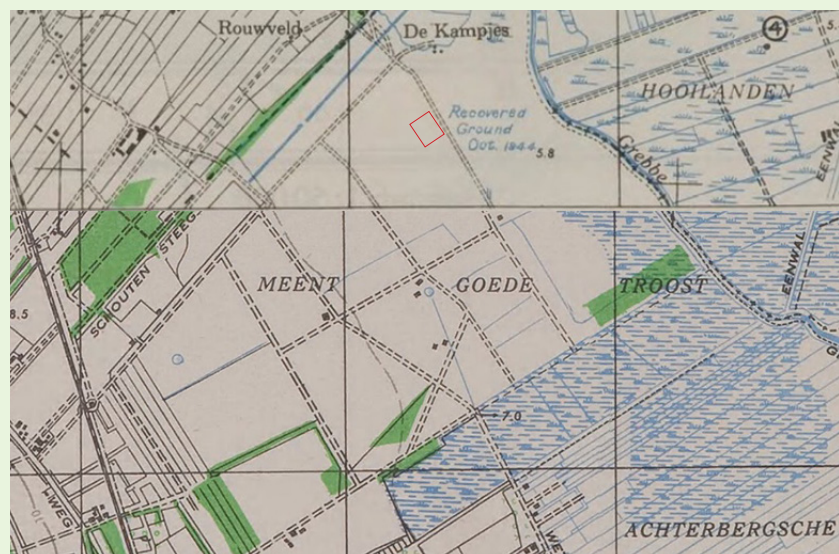
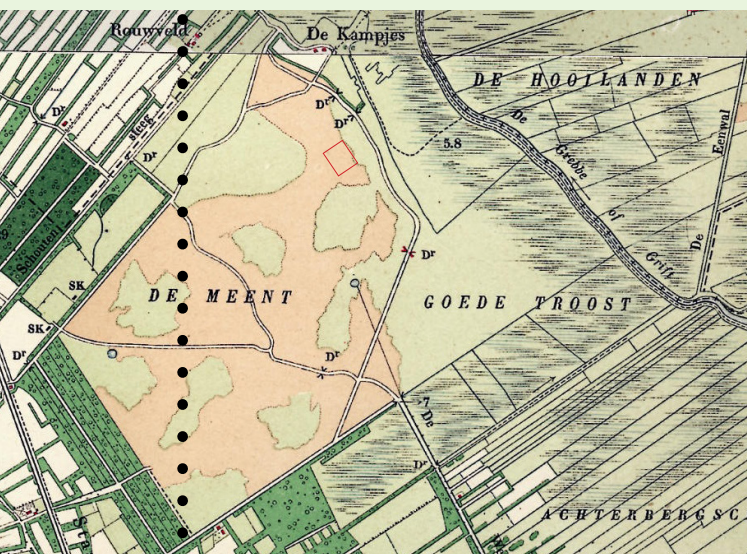
1912 | Het heidegebied van De Meent betreft een nat gebied. Dit is te zien aan de vele duikers (Dr.) die op de kaart staan afgebeeld. Langs de rand van de heide staan schaapskooien (SK).

De Kampjes, gelegen aan de noordzijde van De Meent, betreft een oude bewoningsplek. Dit ligt ter hoogte van de huidige bebouwing Veenweg 5. Te zien is dat 'De Kampjes' bestaat uit bebouwing en bouwgrond omgeven met opgaande beplanting.

1944 | Op deze kaart zijn wegen te zien die over het heidegebied zijn aangelegd om dit gebied te ontginnen. Het betreft de huidige Middelweg, Middelbuurtseweg, de Dwarsweg en de Veenweg.

Boven: de Kadastrale Minuut van 1811 - 1832 (links) en een kaart uit 1830 - 1850 (rechts). Onder: een kaart uit ca.1912 (links) en 1944 (rechts). De locatie Veenweg 10 is rood omlijnd.

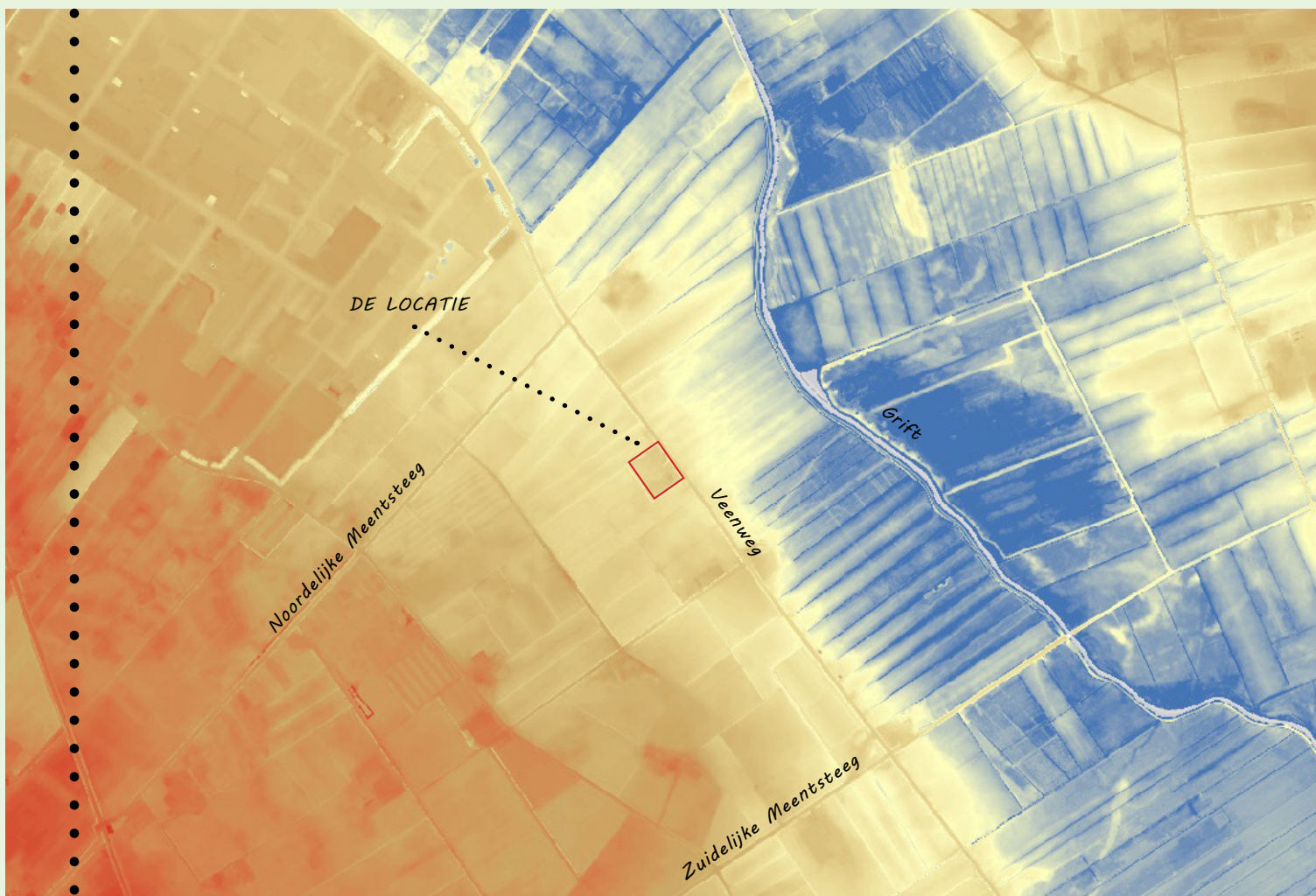

Huidige situatie

Landschap en bebouwing

De geleidelijke overgang van het laaggelegen, natte open Binnenveld naar de hoge droge gronden van de beboste Heuvelrug zorgt voor een grote diversiteit. Houtsingels en bomenrijen nemen toe en de grondgebruik van grasland bij de Grift gaat geleidelijk over naar akkerlanden en bossen op de flanken. Langs de Grift bevindt zich een smalle strokenverkaveling van graslanden gescheiden door sloten (zie afbeelding: hoogtekaart met reliëf). Op de flanken zijn meer bouwlanden aanwezig omgeven met opgaande houtsingels. De Meent kent een kampenverkaveling. De huidige Noordelijke en Zuidelijke Meentsteeg vormen de vroeger begrenzing van De Meent. De Middenweg, Middelbuurtseweg, de Dwarsweg en de Veenweg zijn in de 20^e eeuw op De Meent aangebacht.

In de 'kwaliteitsgids Utrechtse landschappen, deelkatern Gelderse Vallei' valt de Veenweg 10 in het deelgebied 'Binnenveld'. In deze gids worden de kernkwaliteiten beschreven. Voor het open landschap van het Binnenveld gelden de volgende kernkwaliteiten: naar het oosten toe worden de ruimten groter en neemt de kavelbeplanting af; de kavelgrens in het westen bestaat uit houtsingels; naar het oosten toe meer verruigde sloten; vaak bevindt zich naast de bebouwing een fruitboomgaardje en of moestuin op het erf; in het westen bevinden zich houtsingels en schermen op de perceelsgrenzen; in het oosten zijn dat open rijen en solitaire bomen; er is in het oostelijk Binnenveld relatief lage beplanting en een erf is een samenstelling van bebouwing en opgaande beplanting.

De hoogtekaart met reliëf (bron: AHN)

Locatie Veenweg 10

De locatie ligt op de overgang van de ontgonnen flanken van de Heuvelrug en het zeer open landschap aan weerszijden van de Grift. Op de overgang van dit open veld naar de beboste Heuvelrug neemt de verdichting toe. Er is meer bebouwing, meer beplanting en een intensiever landgebruik.

De Veenweg 10 ligt op de rand van De Meent. Aan de noordzijde ligt het weidegebied met kleinschalige smalle strokenverkaveling van 'de Goede Troost.' Aan de oost- en zuidzijde liggen de weilanden van De Meent. Aan de westzijde is de bebouwing van Veenendaal zichtbaar. Het perceel wordt omgeven met een sloot. Ook op de locatie bevindt zich gedeeltelijk een sloot. Op het perceel is een diversiteit aan beplanting aanwezig. Dit betreft eikenbomen, elzen, fruitbomen, hazelaar, wilgen, coniferen en laurierstruiken.

De locatie met woonhuis en schuur gezien vanaf

de noordzijde

(Schaduw)reliëfkaart waarop de bebouwing en beplanting zichtbaar is.

Een luchtfoto voor de sloop van de agrarische bebouwing (rode stippellijn). Het woonhuis met bijkeuken blijft gehandhaafd en is zwart omlijnd.

De zuidzijde van de locatie met o.a. wilgen, hazelaars, coniferen en laurierstruiken.

De rij elzen langs de sloot

De fruitbomen en beukenhagen bij de entree naar het terrein van de afgebroken schuren

Visie

Kwaliteitsgids Utrechtse landschappen deelkatern Gelderse Vallei |

Visie Kwaliteitsgids Gelderse Vallei: het instandhouden van langgerekte percelen en van de bijzondere verkaveling van De Meent. De Meent betreft een kampenlandschap.

Aansluiten bij het kampenlandschap met een geleidelijke overgang naar het open landschap van het slagenlandschap langs de Grift |

Bij de inrichting van de locatie zal aangesloten worden bij de erfopzet van de erven in een kampenlandschap. Omdat de locatie op de overgang naar het open landschap van het slagenlandschap langs de Grift ligt, zal er wel terughoudend omgegaan worden met structurerend groen om de openheid te behouden. Bestaande gebiedseigen beplanting zal op de locatie gehandhaafd worden of eventueel worden verplaatst naar een andere plek, zoals de fruitbomen. Gebiedsvreemde beplanting als naaldboudende bomen en/ of bladhoudende struiken worden verwijderd. Deze komen de openheid van het landschap niet ten goede.

sferbeelden van beplanting in aansluiting op het landschap in de omgeving

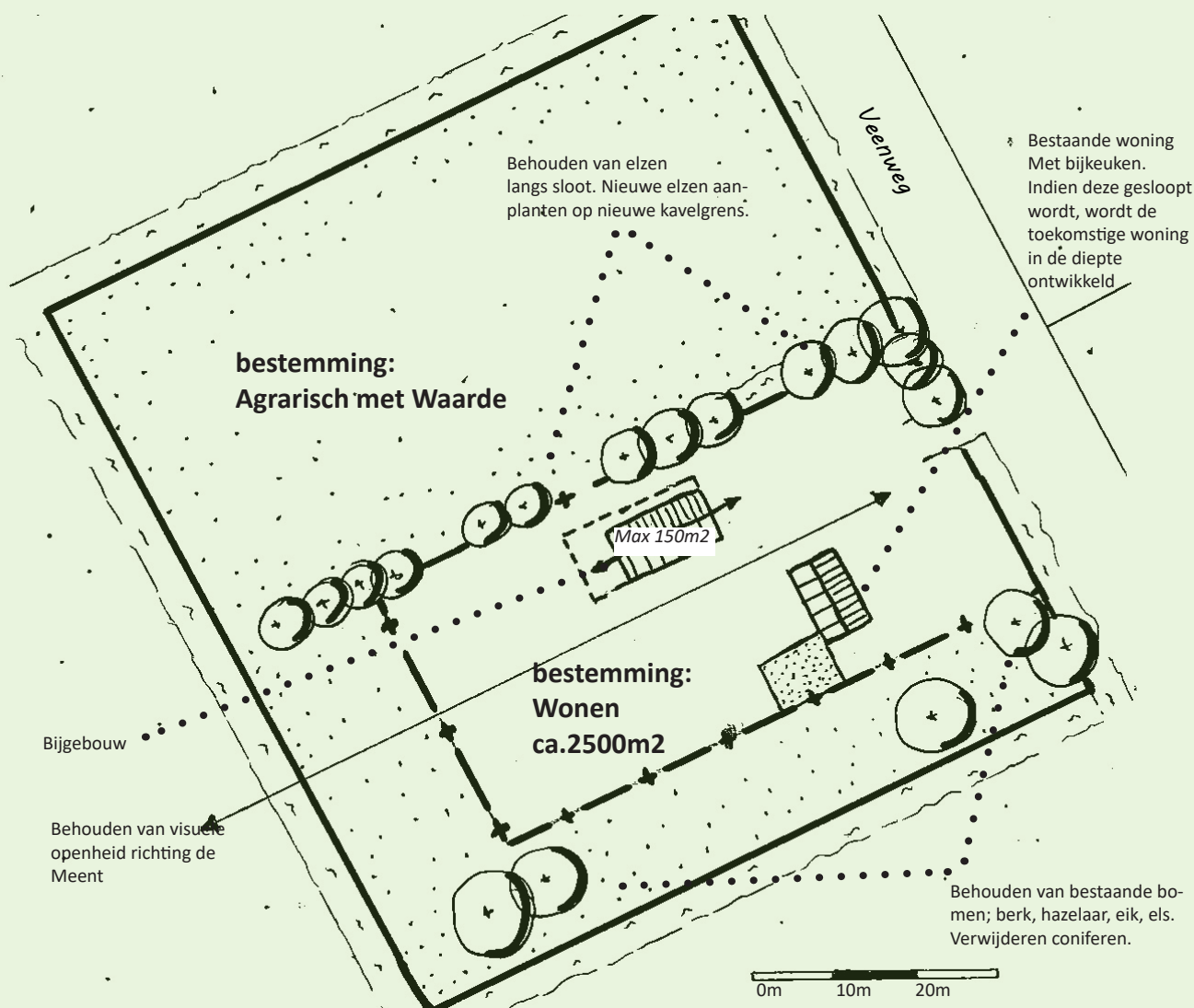
Inrichtingsschets

Voorgaande visie is vertaald in een globale inrichtingsschets, die in onderstaande afbeelding schematisch is weergegeven. De inrichtingsschets sluit aan bij de karakteristieken van de locatie e.o.

Bebouwing | Op de locatie wordt de bestaande schuur achter de woning nog afgebroken. Hiervoor in de plaats komt een nieuw bijgebouw. Op onderstaande inrichtingsschets is de plek van het bijgebouw indicatief aangegeven. Het bijgebouw wordt in de diepte, met de topgevel naar de weg, ontwikkeld. Dit geldt ook voor de eventuele herbouw van de woning.

Beplanting, inrichting locatie | Op de locatie staat een aantal waardevolle bomen, zoals de bomen aan de zuidzijde van het perceel; o.a. wilg hazelaar, els en eik. Deze zijn karakteristiek en sluiten aan bij de beplanting die voorkomt op de Meent. Ook de rij met elzen langs de sloot aan de noordzijde van de woning behouden blijven.

De nieuwe beplanting zal bestaan uit streekeigen soorten. Er komen geen naaldbomen, coniferen en bladhoudende struiken/bomen voor op de locatie. Dit komt de openheid van het landschap niet ten goede. Ook komen er geen beplantingsstructuren voor die het zicht op de Meent dichtzetten. De bestaande fruitbomen worden verplaatst naar de woonkavel. De verharding op het erf beslaat de oprit naar het bijgebouw. Deze (half)open verharding bestaat uit klinkers en/of grind. Er komt verder op het terrein minimaal verharding voor.

Bronnen en literatuur

Literatuur

- Berendsen, H.J.A.; De vorming van het land, inleiding in de geologie en de geomorfologie, 2004
- Okra, Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen, gebiedskatern Gelderse Vallei, 2011
- Projectbureau WEV, Landschapsontwikkelingsplan Binnenveld, 2007

Websites (december 2015 – januari 2016)

www.dotkadata.nl
www.ahn.nl
www.arcgis.com
www.geldersarchief.nl
www.hisgis.nl
www.provincie-utrecht.nl
www.rhczuidoostutrecht.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.topotijdreis.nl

Kaarten

- Kadastrale Minuut 1811 – 1832, Oorspronkelijke Aanwijzende Tafels (OAT)
- TMK veldminuut 1830 - 1850
- Topografische kaart, 1912 verkend in 1869 gezien in 1908 blad 488
- Army Map US Army, 1944